

**Stowarzyszenie Osób Poszkodowanych
Przez Spółki Grupy Volkswagen AG**

ul. Bagatela 11 lok. 3

00-585 Warszawa

reprezentowana przez Prezesa Zarządu

radcę prawnego Jacka Świecę

**Przewodniczący Rady
Powiatu Włocławskiego
ul. Cyganka 28
87-800 Włocławek**

Mając na uwadze, iż zgodnie z art. 4 ust. 1 pkt 13 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (tj. Dz.U. z 2015 r. poz. 1445) zwana dalej „ustawą”, Powiat wykonuje określone ustawami zadania publiczne o charakterze ponadgminnym między innymi w zakresie ochrony środowiska oraz przyrody oraz wobec ujawnionego działania spółek grupy Volkswagen AG polegającego na produkcji w latach 2008 – 2015 samochodów wyposażonych w oprogramowanie manipulujące wysokością emitowanych spalin w stopniu przekraczającym dopuszczalne normy prawne i środowiskowe, **wnoszę o podniesienie na najbliższej sesji Rady Powiatu okoliczności przedstawionych w niniejszym piśmie.**

W celach informacyjnych w załączeniu przedkładam krótki opis tzw. afery Volkswagena.

W szczególności wnoszę o zamieszczenie w porządku najbliższej sesji Rady Powiatu następujących zagadnień:

87. Zadania i obowiązki starosty w zakresie ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym (tj. Dz.U. z 2012 r. poz. 1137) oraz ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (tj. Dz.U. z 2013 r. poz. 1232) w kontekście afery Volkswagena

Starosta, jak i prezydent miasta na prawach powiatu zgodnie z regulacją art. 378 p.o.ś jest podstawowym organem ochrony środowiska, ponieważ kompetencje w sprawach związanych z ochroną środowiska w pierwszej kolejności adresowane są do starostów i

prezydentów miast na prawach powiatu. Odnosnie do obowiązków starostów i prezydentów miast na prawach powiatu w zakresie dopuszczenia do ruchu pojazdów i ich kontroli, należy wskazać, iż zgodnie z przepisami ustawy z dnia 20 czerwca 1997 – Prawo o ruchu drogowym (tj. Dz.U. z 2012 r. poz. 1137) starosta właściwy ze względu na miejsce zamieszkania lub siedziby wnioskodawcy, wydając dowód rejestracyjny dokonuje rejestracji pojazdu (art. 73 § 1). Ponadto zgodnie z art. 83b w ramach wykonywanego przez starostę nadzoru nad stacjami kontroli pojazdu, co najmniej raz w roku przeprowadza on kontrolę tych stacji. **Mając na uwadze powyższe okoliczności faktyczne należy jednoznacznie wskazać, iż samochody wyposażone w oprogramowanie manipulujące ilością emitowanych spalin nie powinny być zarejestrowane i dopuszczone do ruchu, ponadto nie powinny pozytywnie przechodzić przeprowadzanych kontroli, zaś te dopuszczone powinny być z niego wycofane z uwagi na niespełnianie norm prawnych i norm środowiskowych.**

W petycji z dnia 10 listopada 2015 r., zostało skierowane żądanie wszczęcia kontroli w trybie art. 83b ust.2 pkt 1 ustawy – Prawo o ruchu drogowym w zakresie prawidłowości wykonywania badań technicznych w przypadku pojazdów marek Volkswagen, SEAT, Audi, Skoda i Porsche wyposażonych w silnik o zapłonie samoczynnym (silnik wysokoprężny, silnik Diesla), wyprodukowanych w latach 2009-2015 i emitujących do atmosfery szkodzące substancje w ilości wielokrotnie przekraczającej dopuszczalne limity. Ponadto, Starosta został poinformowany o przebiegu tzw. afery Volkswagena, jej skutkach w Polsce oraz o zachodzącym wysokim prawdopodobieństwie nieważności wydanych świadectw homologacji.

Dowód: Petycja z dnia 10 listopada 2015 r. i opinia z dnia 15 października 2015 r. wydana przez Zespół Rzeczoznawców samochodowych, maszyn i urządzeń Automobilklub Nowy Świat Sp. z o.o. – w posiadaniu Powiatu,

Jednakże adresat przedmiotowej petycji stwierdził, iż brak jest podstaw do wszczęcia rzeczzonej kontroli wobec faktu, iż stacja kontroli pojazdu nie posiada specjalistycznych narzędzi do wykonywania badań, w których bada się poziom spalin emitowanych przez silniki o zapłonie samoczynnym, ponadto nie posiada możliwości prawnych weryfikacji oprogramowania, o którym mowa w petycji.

Dowód: Odpowiedź na petycję – w posiadaniu Powiatu,

Wobec niepodjęcia jakichkolwiek merytorycznych działań, w dniu 18 grudnia 2015 r. do Starostów i Prezydentów miast na prawach powiatu zostało skierowane pismo z prośbą o

udzielenie odpowiedzi na pytania zawarte w przedmiotowym piśmie oraz z prośbą o wyjaśnienie kilku kwestii dotyczących działań podjętych przez Starostwa Powiatowe.

Dowód: Wydruk korespondencji e-mail,

Jednakże, na dzień sporządzenia niniejszego pisma, nie została udzielona odpowiedź na żadne z przedstawionych pytań.

Należy podkreślić, iż informacja wskazująca, które samochody są wyposażone w oprogramowanie manipulujące ilością emitowanych spalin jest dostępna na następujących stronach:

173. <http://info.volkswagen.com/pl/pl/home?tab=check-own-car>
174. <http://microsites.audi.com/servicecampaigns/pl-pl/index.html>
175. <http://www.seat-auto.pl/serwis/silniki-diesel/sprawdz-swoj-samochod.html>
176. <http://skoda-recallactions.skoda-auto.com/pl-pl?s=W&cd=0>

Ponadto, w petycji z dnia 10 listopada 2015 zostało wskazane które silniki zawierają manipulujące oprogramowanie oraz w jakich modelach samochodów zostały one zamontowane.

Tak więc za pozbawione podstawy i niezgodne z prawdą należy uznać twierdzenia adresata powyżej wskazanych pism, iż nie ma możliwości technicznej weryfikacji, które samochody są wadliwe i wobec których zachodzi wysokie podejrzenie nieważności świadectwa homologacji.

Na podstawie ustawy – Prawo o ochronie środowiska, starostom i prezydentom miast na prawach powiatu został przyznany szeroki zakres zadań, obejmujący z jednej strony reglamentowanie korzystania ze środowiska, tj. wydawanie pozwoleń na prowadzenie do środowiska substancji i energii, a z drugiej kontrolę przestrzegania i stosowania przepisów o ochronie środowiska oraz nadzór nad instalacjami i urządzeniami, zarówno przez bezpośrednie inspekcje jak i poprzez możliwość nakładania na korzystających ze środowiska licznych obowiązków, szczególności dodatkowych pomiarów emisji, kontroli, sporządzania przeglądów ekologicznych, czy też ustalania podmiotów, które negatywnie oddziałują na środowisko oraz zadań w celu ograniczenia ich uciążliwości, a także przywrócenia środowiska do stanu właściwego⁴⁴.

Obowiązek działania starostów i prezydentów miast na prawach powiatu w zakresie ochrony środowiska wynika wprost z art. 379 p.o.ś, który stanowi, iż starosta

---

⁴⁴ <https://www.nik.gov.pl/kontrole/wyniki-kontroli-nik/kontrole,12685.html>

i inne podmioty sprawują kontrolę przestrzegania i stosowania przepisów o ochronie środowiska w zakresie objętym właściwością tych organów. Ponadto, ustawa ta nakłada na te podmioty szereg innych obowiązków w zakresie ochrony środowiska, wśród których należy wskazać obowiązek nakładania na podmioty korzystające ze środowiska obowiązku prowadzenia i przedkładania pomiarów wielkości emisji, poziomów substancji lub energii w środowisku, jeżeli z przeprowadzonej kontroli wynika, że nastąpiło przekroczenie standardów emisji (art. 150 ust. 1 i 2 oraz art. 178), nakładania na podmioty korzystające ze środowiska obowiązku sporządzenia i przedłożenia przeglądu ekologicznego (art. 237), nakładania na podmioty korzystające ze środowiska obowiązku ograniczenia oddziaływania na środowisko i jego zagrożenia, a także przywrócenia środowiska do stanu właściwego (art. 362 ust. 1-2).

Do starostów, jako organów ochrony środowiska, należą kluczowe zadania, których realizacja w sposób prawidłowy ma istotny wpływ na zapewnienie wymagań ochrony środowiska przez podmioty prowadzące działalność gospodarczą oraz zarządców obiektów powodujących emisję do środowiska. Ponadto, starosta jest podstawowym organem ochrony środowiska, gdyż to do niego ustawa w pierwszej kolejności adresuje kompetencje związane z ochroną środowiska.

Należy również wskazać, iż wskazany ustawowo zakres zadań starosty dotyczący pojazdów, ich kontroli, dopuszczania do ruchu i rejestracji, a także dotyczący ochrony środowiska stanowi jego obowiązek, którego zaniechanie może prowadzić do skutku w postaci odpowiedzialności karnej na zasadzie art. 231 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – ustawy Kodeks Karny (Dz.U. 1997 Nr 88, poz. 553 ze zm.), Ponadto, sankcjonowane jest także pomocnictwo w postaci postępowania wbrew prawnemu, szczególnemu obowiązkowi niedopuszczenia do popełnienia czynu zabronionego, przez co ułatwia się innej osobie jego popełnienie. Kluczowe jest wskazanie, iż spółki grupy Volkswagen AG produkując samochody emitujące do atmosfery znacznie zawyżone w stosunku do norm ilości tlenu azotu (NOx) doprowadzają do zanieczyszczenia środowiska stwarzającego zagrożenie dla życia lub zdrowia, a także powoduje istotne obniżenie jakości powietrza, wody, etc., co wyczerpuje znamiona czynu zabronionego stypizowanego w art. 182 § 1 k.k.

88. Możliwa odpowiedzialność z tytułu naruszenia dyscypliny finansów publicznych przez niedochodzenie roszczeń należnych powiatowi z tytułu posiadania wadliwego pojazdu grupy Volkswagen

Manipulacje dokonane przez koncern Volkswagen mają realne konsekwencje dla Skarbu Państwa i jednostek samorządu terytorialnego. Wiele z wadliwych pojazdów zostało zakupionych przez podmioty publiczne w trybie zamówień publicznych, w tym przez jednostki samorządu terytorialnego. Mając na uwadze powyższe informacje należy uznać, że żaden z wykonawców nie dokonał dostawy pojazdów, których możliwości techniczne odpowiadają ofercie i spełniają warunki powszechnie obowiązującego prawa. W konsekwencji **polskie prawo jest nieprzestrzegane również przez podmioty publiczne**, a zbagatelizowanie niniejszego problemu przez urzędników realizujących zamówienie publiczne oraz przez pracowników urzędu zamówień publicznych może zostać uznane za naruszenie dyscypliny finansów publicznych.

Zgodnie z treścią art. 5 ustawy z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych, naruszeniem dyscypliny finansów publicznych jest także niedochodzenie należności Skarbu Państwa, jednostki samorządu terytorialnego lub innej jednostki sektora finansów publicznych, a także dochodzenie tej należności w wysokości niższej niż wynikająca z prawidłowego obliczenia. Wobec powyższego oraz wobec faktu, iż podmiotom posiadającym pojazdy wyposażone w manipulujące oprogramowanie, przysługuje szereg roszczeń nadanych przez przepisy ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks Cywilny (tj. Dz.U. 1964 nr 16 poz. 93 ze zm.) między innymi uprawnienie do żądania obniżenia ceny lub wypłaty odszkodowania, niedochodzenie przez posiadaczy wadliwych pojazdów swoich praw majątkowych może być uznane za naruszenie dyscypliny finansów publicznych.

Stosownie do orzeczenia Głównej Komisji Orzekającej z dnia 8 września 2008 r. (DF/GKO-4900-44/42/08/1798), przez zaniechanie dochodzenia należności, o którym mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych, **należy rozumieć niepodjęcie wszelkich przewidzianych prawem czynności zmierzających do jej uzyskania**. W przypadku należności cywilnoprawnych, sposób dochodzenia należności nie jest ściśle określony, zatem należy przyjąć, że powinny zostać podjęte takie czynności, które ze względu na zasadę gospodarności będą najbardziej racjonalne i skuteczne.

Na realną możliwość wszczęcia postępowania wskazuje stanowisko poznańskiego rzecznika dyscypliny finansów publicznych, który w dniu 14 marca 2016 r. wezwał przewodniczących rad oraz wójtów gmin Dobra, Kawęczyn i Przykona do złożenia informacji

STOWARZYSZENIE OSÓB
POSZKODOWANYCH PRZEZ
SPÓŁKI GRUPY VOLKSWAGEN AG

o podjętych działaniach w sprawie możliwości naruszenia dyscypliny finansów publicznych przez niedochodzenie roszczeń należnych gminie z tytułu posiadania wadliwego pojazdu grupy Volkswagen.

Mając na uwadze powyższe rozważania prawne i wskazane okoliczności faktyczne za uzasadnioną należy uznać potrzebę rozważenia możliwości naruszenia dyscypliny finansów publicznych przez urzędników, którzy nie dochodzą roszczeń związanych z posiadaniem przez powiat wadliwych pojazdów.

Reasumując, ufam, iż przedstawione zagadnienia wobec skali problemu jakim jest naruszenie praw majątkowych tysięcy Polaków, w tym członków lokalnej wspólnoty samorządowej zostaną podniesione na najbliższej sesji Rady Powiatu.